

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Helsingissä,

6 päivänä marraskuuta 1985

Lausunto n:o 16

Valtiovarainvaliokunnalle

Valtiovarainvaliokunta on kirjeellään 11 päivästä lokakuuta 1985 pyytänyt perustuslakivaliokunnalta lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 165 laiksi elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Asian johdosta ovat olleet kuultavina ylijohtaja Jukka Tammi valtiovarainministeriöstä, professori Mikael Hidén, tutkijaprofessori Antero Jyränki ja professori Ilkka Saraviita. Käsiteltyään asian yksinomaan valtio-sääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan valtiovarainministeriölle annettavaksi valta muuttaa valmistevero- ja hinnanerokorvausmääriä silloin, kun elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain alaisten tuotteiden raaka-ainekoostumus tai niiden valmistukseen käytettyjen raaka-aineiden hinnat ovat muuttuneet. Samalla verotaulukkoon ehdotetaan tehtäväksi eräitä muutoksia. Voimassa olevan lain mukaan valtiovarainministeriö voi tullihallituksen esityksestä muuttaa tuotteiden veromäärää raaka-aineiden hinnaneron muutosta vastaavasti.

Hallitusmuodon 61 §:n mukaan verosta säädetään lailla. Perustuslakivaliokunnan usein aiemmin ja viimeksi lausunnossa n:o 5/1984 vp. hallituksen esityksestä n:o 37 maidon kaksihintajärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi toistaman kannan mukaan verolaille asetettavien vaati-

musten sisältönä on muun muassa se, että laista tulee ilmetä verovelvollisuus ja veroperusteet niin tarkoin, että viranomaisen harkinta veron määräämisessä on sidottua harkintaa.

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota lakiehdotuksen sanontoihin, joiden mukaan yhtäältä "valtiovarainministeriö voi muuttaa vastaavasti veromäärää" ja toisaalta "ministeriöllä on sama oikeus" tietyin edellytyksin. Näiden ilmaisujen on myös mahdollista kielellisesti arvioiden ymmärtää tarkoittavan sitä, että ministeriöllä olisi valta harkita, ryhtyykö se tarkoitettuihin toimiin vai ei. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tästä ei kuitenkaan ole kysymys. Perustuslakivaliokunta pitää kuitenkin asianmukaisena, että mainitut ilmaisut muutetaan sellaiseen muotoon, joka ei kielelliseltä kannaltakaan viitaa harkintamahdollisuuteen.

Edellä esitettyyn viitaten perustuslakivaliokunta, jolla ei ole muuta huomautettavaa asian johdosta, kunnioittaen lausuntonaan esittää,

että ehdotus laiksi elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan puolesta:

Ben Zyskowitz

Ilkka O. Jumppanen

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowitz, jäsenet Alho, Anttila, Eenilä, Hämäläinen, Jansson,

J. Mikkola, Muroma, Nieminen, Peltola, Pokka, Skinnari ja Viinanen.

